

Trond Lexau om turen til Færøyene:

- En energibrønn å kjenne fellesskapet med andre mediatorer

Interview med Trond Lexau v/ Ann Frederiksen

Vill natur i grått og grønt og små klynger av fargerike hus i den mest avsideliggende bukt. Det er kortversjonen av Færøyene. For nordiske mediatorer var det også iskalde morgenbad i Atlanterhavet og samtaler om hvorvidt framtiden er feminin, maskulin eller kanskje noe helt annet.

I alt 18 mastere i konfliktmegling deltok på turen til Færøyene 30. august til 3. september. Professor og konfliktnestor Vibeke Vindeløv var spesielt invitert, 15 år etter at hun startet studiet ved Københavns Universitet. Når Nordiske Mediatorers leder, Trond Lexau, blir spurt om hva han sitter igjen med etter turen, er det samholdet og fellesskapet han trekker fram først.

- Samholdet er veldig viktig for meg. I Norge er det et mye mindre miljø enn i Danmark, og vi er ofte alene med våre tanker. Samholdet og felles tanker, det er god nok grunn til å reise for meg. Du blir styrket i det du tror på. Det er en energibrønn, sier Trond mens han venter på neste fly til Bergen etter å ha tatt farvel med danske og norske reisekamerater på Kastrup.

Refleksjon i naturen

En tur til Færøyene har stått på NMs agenda i lang tid. For tre år siden gikk turen til Norge og Hardangerfjorden, nå var det klart for en reise til Torshavn, hjemstedet til NMs eneste færøyske medlem, Turid Debes Hentze.

- Danskene har lenge ønsket seg til Færøyene. Det skulle være en kombinasjon av å være sammen og det å komme ut til folk og gjøre oss synlig. Vi får drevet litt misjonsvirksomhet.

- *Misjonsvirksomhet?*

- Sløyf det, så slipper vi den diskusjonen, sier Trond og vil videre.

En viktig del av oppholdet var gåturer som ikke bare bød på storslåtte naturopplevelser, men også refleksjoner, såkalte walk and talks.

- Naturen hjelper oss å skjerpe observasjonsevnen. Ute i naturen foregår det veldig mye. Det blir en øvelse i å observere og gir et breddesyn som kan åpne for nye opplevelser, og som vi trenger som mediatorer.

Å bruke naturen til å reflektere, er noe Trond også har god erfaring med i arbeidet som advokat. I kompliserte saker med mange dokumenter og vitneforklaringer bruker han alltid å gå en tur for å sortere informasjonen før rettsakens avsluttende prosedyre skal holdes.

- Når vi beveger oss i naturen, sorterer hjernen naturlig. Det åpner for underbevisstheten som sorterer for deg. Etter en slik tur kan jeg komme ut med en ferdig prosedyre, det er bare å skrive den ned. Det er ekstremt nyttig, sier han.

Veien framover

Et hovedtema under turen var hvordan mediatorer kan bidra til at konstruktiv konflikthåndtering får større plass i samfunnet i en tid der utviklingen ser ut til å gå motsatt vei.

Men på Færøyene er terrenget kupert, og noen ganger var bakkene for bratte og naturen for storslått til å gi plass til framtidvisjoner for et paradigmeskifte innen konflikthåndtering, slik det så flott sto i programmet. Konsentrasjonen trengtes til å trække riktig på bratte stier og holde pusten under kontroll. Men når terrenget flatet ut, og pulsen igjen sank, gikk praten - enten om meglingens framtid eller om noe helt annet.

- Jeg er begeistret for walk and talks. Det fungerer også relasjonsmessig. Snakken går lett, sier Trond.

- Den siste dagen fikk vi i oppgave å finne fram til hindringer som gjør at folk ikke vil benytte seg av det du kaller den sosiale måten å løse konflikter på, i motsetning til den biologiske. Men flere, blant annet Vibeke Vindeløv, mente at det ikke står så dårlig til, at du og andre meditorer gjør mye bra. Hva tenker du om det?

- Jeg er utålmodig på fagets vegne. Men det er en trøst når Vibeke sier at vi sår hele tiden. På lang sikt skjer det en styrking.

Mangel på mannsappell?

Ett av temaene som dukket opp, var kjønnsperpektivet. Er det slik at konstruktiv konflikthåndtering blir oppfattet som noe feminint og mykt, noe som passer bedre for kvinner enn for menn? På masterstudiet har det i alle år vært en stor overvekt av kvinner. Faren er at menn avviser tankegangen fordi de identifiserer den med det å være kvinne, mener Trond.

- Det er svært positivt at vi når mange kvinner, spesielt også fordi kvinners innflytelse og makt blir stadig sterkere. Men det at mange kvinner er bærere av faget, kan også føre til at menn disanserer seg. Det er en utfordring.

Kjønnsproblematikken ble bekreftet under folkemøtet som NM holdt for færøyingene i Torshavn. Et femtital lokale hadde møtt fram for å høre Mie Marcussen, Susanne Mortensen og Trond snakke om konflikthåndtering på arbeidsplasser og i offentlige virksomheter og i advokatverdenen. 90 prosent av tilhørerne var kvinner.

- Vi savner menn. Kanskje skal vi snakke annerledes med menn ettersom de er opptatt av det målbare. Vi må få fram tall og understreke at konstruktiv konflikthåndtering er ekstremt rasjonelt sammenlignet med en eskaleringsprosess. Det burde ha appell, framholder NM-lederen.

Konflikt om hvalkjøtt

I tillegg til at turen bød på et sjeldent fellesskap med andre mediatorer, opplevde Trond Lexau møtet med færøyingene som svært interessant. De virker som et lyttende og fredelig folkeslag, som generelt er mer stille enn kanskje både dansker og nordmenn.

I kontrast til denne fredelige framtoningen, står den omdiskuterte grindehvalfangsten, eller "grindadráp", som det heter på færøysk. For lokalbefolkningen er det en viktig tradisjon, som organiseres av de enkelte bygdene. Etter å ha blitt omringet av en halvsirkel av båter, drives hvalene innover mot land, der de

fanges og slaktes. Kjøttet fordeles deretter likt blant innbyggere som har bedt om å få en del av fangsten, uansett om de har deltatt i jakten eller ei.

- Grindehvaldrapene har en villskap som fremstår som litt ukjent for oss. Den vekker mange følelser, og fordelingen av kjøtt skaper konflikt, sier Trond, som funderer på om det kunne være mulig å lage et opplegg om fordelingsrettferdighet for færøyingene. Men han er usikker på om det bør knyttes direkte til hvalfangsten. Muligens er det for sensitivt.

- Nesten nordmenn

NM-lederen opplever også at færøyingene er et folkeslag med mye humor.

- Humor er en icebreaker, og det åpner for selvrefleksjon. Her på Færøyene bygger de husene tett, de bor i landsbyer. Det kan skape mer konflikt, men det blir også mer samhandling. Dessuten beskytter husene hverandre mot uvær, sier Trond, som har mindre sans for den norske modellen.

- I Norge ligger det ett og ett hus langs en vei. Det skaper avstand og liten toleranse for andres måte å leve på.

Færøyene er som kjent en del av det danske rigsfællesskabet, men ifølge historikeren Joan Pauli Joensen, som ga turdeltakerne en introduksjon til det færøyske folk og kultur, regner færøyingene seg fortsatt som etterkommere etter nordmenn.

- Færøyingene er så utrolig like nordmenn. De bor her ute i Atlanterhavet, samtidig som de er like oss på alle måter. De er på en måte ur-hordalendinger (kystbefolkning vest i Norge), sier Trond Lexau og smiler fornøyd.

Om tre år er det igjen tid for tur, men hvor den går, er ennå ikke bestemt. Målet er å finne et sted som fremmer det gode fellesskap, byr på naturopplevelser og legger til rette for faglige refleksjoner - akkurat som på Færøyene.